

Letna plača 2 gold.
Družtveniki dobivajo
list brezplačno.

~*~

Delaj, nabiraj, pomnožuj.

Učitelji, dijaki in
nepremožni kmetovalci
plačujejo le po 1 gid.

~*~

SLOVENSKA ČEBELA.

Družbeni list za prijatelje čebelarstva
po Kranjskem, Štajarskem, Koroškem in Primorskem.

Obseg: Hanoveransko čebelarstvo. — Dopis. — Naznanilo in zahvala. — Listnica.

Hanoveransko čebelarstvo.

(Sklep.)

Ker je našim čebelarjem na tem ležeče, da imajo za jesensko pašo mnogo in močnih panjev, se prizadevajo še z zvijačo močnih panjev si prirediti. Ker tako ravnanje znabiti marsikje ni v navadi, naj ga tú še posebno omenim. Poslednji tretjinčeki bodo v toliko malih rojičkov razdeljeni, kolikor ima čebelar močnih prvih rojev, kar se lahko zgodi, ker ima vsak roj po več matic. Ti rojički so res nezmožni, tako kakor so, čebelarju dobiček donašati, ali rodovitno matico si pa vendar lahko spodredijo. Kadar močni prvoroji z nastavljanjem maticnih zibelk pokažejo, da mislijo rojiti, tedaj jih preseli. Vzame namreč en mali rojič ter ga v prazen panj prekadi; potem vzame prvenca, ki hoče devičnika dati, ter ga prežene na ravno spraznjeno satovje malega rojiča in dene na dozrajno mesto. Mali rojiček pa dene na satovje prvega roja ter ga spet na svoj navadni kraj postavi. Tako dobi ta mnogo zalege in malo satovja ter je prisiljen naglo novo satovje postavljati in na rojenje ne misli več. Tako si priredi čebelar dva prav močna panja, ki bil bi sicer po rojenji le dva slaba imel, in še negotovo, če bil bi izrojence na jesen matico oplodil. O posebno ugodnem vremenu se to zgodi v časih še na ptujem, navadno pa se izvršuje doma po povrnitvi s potovanja.

Čebelna paša na ajdi se začenja na Hanoveranskem meseca julija; zato se tudi takrat vsi potovalni čebelarji domu povrnejo. Le tisti, ki doma nimajo ajde, ali pri katerih ajda ni medunosna, potujejo dalje in

tje, kjer je čebelna paša. Ajdov cvet je medunosen le v peščeni zemlji, če potrebne vlažnosti ne manjka; v dobri debeli zemlji je malo medunosen, večkrat tudi nič.

Méd ajdovega cvetja ima nekaj vpijanljivega v sebi. V prav dobri paši so čebele kakor omotične; potem pa ne tako obnemagajo. Čebele, ki so dolgo in z vspehom po ajdi brale, v resji za drugimi nekako zastajajo. Ajdov méd je nekoliko gorjup in zagaten ter za jéd ni tako dober, kakor méd družih cvetlie ali sadunosnikov, ker dela skomino. Posebno pa je dober na spomlad za pitanje, ker čebele k obilniši zalegi sili.

To potrdijo gotovo vsi slovenski čebelarji; marsikje po Nemškem pa ajdov méd natolcujejo, kakor da bi bil čebelam škodljiv. Tako različne so mnogokrat misli čebelarja.

Zadnjo žetev imajo hanoverski čebelarji na resji. Počitka med ajdovim cvetjem in cvetjem resja je nekako 14 dni ter se začinja v drugi tretjini meseca avgusta, ter traja do polovice septembra. Čebelarji se na-njo posebno pripravljajo, ter v panjih, ktere mislijo za pleme imeti, pridno vso trotovno zalego izrezujejo. Pripravljajo ter snažijo prazno satovje, da bi čebelam ne bilo treba novega satovja staviti ter dragega časa s tem tratiti.

Tú naj zlasti opomnim, da naši čebelarji si skozi celo leto prav marljivo prizadevajo trotovno satovje odstraniti in tako zalego zatreti. Res to delo tirja večkrat mnogo truda, zato se tudi lahko vidi, koliko imajo naši umni čebelarji poletni čas zjutraj in na večer dela. Kakor panj prvenca da, se takoj izreže vsa trotovna zalega; enako skrb imajo pri naslednih mladičih. V resnici je velika napaka, panjem puščati vso trotovno zalego, kolikor je zastavljajo ter ne kaže umnega čebelarja. Pri nas bi se vsak čebelar sramoval, ko bi tovarši zapazili satovje za trotovno zalego v njegovih panjih.

Resja je pri nas dvojne sorte, kjer že raste, na močvirji ali v peščeni zemlji; prvo potrebuje manj mokrote, kakor drugo. Naj boljše je za tistega čebelarja, kateri zamore svoje panje tako postaviti, da čebele lahko izletavajo na močvirno in na peščeno resje. Čebelar zdaj svoje čebele le vsak tedin enkrat obiskuje, ker dela navadno več ni veliko. Proti koncu paše opazuje svoje panje vsak čebelar prav pridno, da vé najboljše odločiti za prezimovanje. Mlada rodovitna matica, pridno čebelno ljudstvo, mlado satovje ter teže kakih 16 do 20 kil, to so znamenja dobrega panja za pleme. Naš čebelar ne bo z lepim pustil panja za pleme, če mu le ene ali druge teh lastnost pomanjkuje. Zavolj tega pa tudi čebele navadno dobro prezimujejo ter tudi na spomlad naglo razvijajo.

Na zanesljivost in dobroto pitanca se pri nas posebno gleda. Le

naj boljši méd se za to odloči ter varuje posebno vse nesnage. Le en črviček zalege med pitancem, bi bil že smrten greh in bi pripravilo čebelarja za vselej ob vso veljavo, naj bi se to zvedelo. Pač je pitanec precej dražji, kakor navadni méd; pa lahko se opeče, ker se čebelarji zanašajo, da kupijo dobro in zanesljivo blago.

Satovje lahkih panjev spod 8 do 10 funtov medú se navadno ne podira, ampak le čebele preženejo, panj s satovjem in medom pa prihrani za prve roje na spomlad, kateri potem navadno dobro pospešujejo ter naj pred rojijo. Posebno skrbno se spravlja vsak košček lepega satovja, da se na spomlad ali rojem dodá, ali pa nadomesti izrezano trotovno satovje. Enako pa tudi vsih drugih voščin naši čebelarji ne zametujejo ter imajo pogovor: Za koščekom voska se mora čebelar trikrat pripogniti.

Bodi s tem životopis hanoveranskega čebelarja končan. Naj bi ga naši slovenski čebelarji pazno čitali ter tudi svoje čebelarstvo s hanoveranskim primerjali; znabiti bi sem ter tje kako napako spoznali ter se je prihodnje ogibali.

Dopis.

Iz Bosne. (Čebelarstvo v vlaseniškem*) okraji.) Sam po sebi sodim, da se rodoljubni Slovenci zanimate za bosenske odnošaje, ter mislim, da čitateljem tega vrlega časopisa ne bode dolgega časa delal moj članek o bosenskem čebelarstvu, kojega opazujem od početka letošnjega leta. Pri tem opisovanji oziram se samo na ono, kar sem sam s svojim okom in uhom motril po Vlasenici in njeni okolici, kakor tudi ob črti svojega potovanja od Broda do Vlasenice.

Po Bosni videvam zgolj našo rujavo slovensko čebelo; rumene laške, črne nemške in rudeče egiptovske tukaj nikdo ne pozna.

Največ čebel po tem kraji je po žlajorjih (šuplinah) ogromnih dreves velikanskih pragojzdov. Čebelnjakov ima narod kaj malo in še ti so v neizrečeno veliki nerednosti. Seljak najde bukvo s čebelami, jo poseka in vzame iz nje čebelni trud, ako je predebela; sicer dotični del izpili ter na svojem konji odnese domov pridobljeni „panj“, kojega dene v čebelnjak, sicer pa ima Bošnjak čebele v „košnicah“ (peharjih) in pa v „trnkah“, t. j. v z desak zbitih pristriženih šiljnikih (piramidah). Kakor peharji, tako tudi „trнке“ nejmajo več praznine, nego samo 15—20.000 kubičnih centimetrov, radi česar čebele morajo prepogosto rojiti. K temu se še premalo pazi na roje, ter njih mnogo pobegne v gojzd. Žrela na tih peharjih so tako velika, da more žolna in miš vanje. Na prepih v končnicah se tukaj ne gleda prav nič, ter o jakih viharjih

*) Vlasenica leži na poldnevniku Pešte in na vsporedniku Florencije.

mного zalege pomrje. Mravlje, metulji in drugi merčez imajo slobodan pot k čebelam. Kakor čebelnjaki, tako tudi peharji so tako nepraktični, da je skoro vsaka revizija (pregled dela v panji) nemogoča. Priznati se ipak mora, da Bošnjak čebelnjak čisto pravilno obrne proti jugoiztoku. Dalje velja pri njegovem čebelarenji tudi vsakako tudi to, da v jeseni prepodf čebele iz jedne košnice v drugo, ako hoče vzeti iz nje satovje.

Ves vspех ali pa nevspeh Bošnjakovega čebelarenja zavisí po njegovih trdovratnih mislih od znanja ali pa neznanja „gatanja“ (čaranja); to mu je neovržljiva stalna resnica, ki jo je podedoval od oca. Doznnavši seljaci, da sem dal tukajšnjemu stolarju načiniti Dzirzonovih ležnikov in izvedši, kako čebela nosi v okvire, reče mi jeden: „Gospodine, Ti umeješ gatati!“

Flora za čebele je tukaj jako povoljna, ker je cvetja jako mnogo in vrlo različnega. „Ustrine“ (trate), „livade“ (travnici) in gozdi imajo ga na izbiranje. Vlasenica sama leži 704 metre nad morjem, dočim se tik nje vzdiguje jako bujna gora „Ploča“, čisto obraščena in strma do 1000 metrov nad morjem. Celi gozdi divjih hrušek in črešenj, ogromnih šljivikov in mnogo družega oplemenjenega sadja; kakor tudi obilno velikanskih lip, javorov, semrek, jelk i. t. d. ima okolica mnogo, mnogo! Vrh tega pa je še vegetacija posebno povoljna, ker bližnja visoka Ploča za pol meseca poznejšo pomlad ima, nego bližnja dolina. Ves kraj je polen bistrih studencev. Apneniška zemlja in črni „humus“ pospešuje finost meda in voska. In blizo tako srečna je vsa Bosna! Pravoslavni meščanje, ki uže sami cirilski čitajo in pa nad vse nadarjeni učenci dajejo poroštvo, da bo s časom racijonalno (umno) čebelarstvo po vsej Bosni prevladalo, ako bode imela dobrih narodnih učiteljev.

Blaško Pernišek, narodni učitelj.

Naznanilo in zahvala.

Koncem februarja je tukajšna hranilnica čebelarskemu društvu 50 gld. podpore podelila.

Z naznanilom tega izrekujemo najtoplejšo zahvalo slavnemu vodstvu in vsim, kateri so k temu kaj pripomogli.

Listnica vredništva.

Č. g. M. G., kapl. D. Smo popraševali, pa se nam je povsod odgovarjalo, da ni mogoče. Ne zamerite, da Vam tedaj ne moremo postreči.

Č. g. J. F., kapl. Se bode zgodilo, pa počakati morate.

Č. g. J. K., župn. Hvala lepa, sicer pa prevelika in komaj zaslužena.

Odgovorni vrednik J. Jerič.

Izdavatelj „čebelarsko društvo“.

Natisnila Klein in Kovač (Eger) v Ljubljani.